

Ján Palárik – Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch

Ján Palárik (1822-1870) patrí do obdobia **medzi romantizmom a realizmom**, sú to aj matičné roky, lebo v tom čase existovala Matica slovenská (1863-1875). Vyštudoval teológiu, filozofiu, literatúru, jazyky. Zapájal sa aj do politiky ako predstaviteľ Novej školy, ktorá propagovala spoluprácu s Maďarmi v Uhorsku.

veľmi si asi v sčítaní
Tvorba: veselohry: Drotár, Inkognito a Zmierenie... *„krásna zmierenie pohár – situácia komika“*

Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch

Žáner: veselohra

Vonkajšia kompozícia: **3 dejstvá**

Vnútoraná kompozícia:

- expozícia: zoznámenie sa s postavami a vzťahmi medzi nimi
- kolízia: oznámenie príchodu budúceho mladoženicha a zámena postáv grófkya a jej spoločnice
- kríza: Rohon vyznáva lásku nepravej grófke, barón žiada o ruku nepravé dievča z ľudu
- rozuzlenie: vysvetlenie situácie, účasť na dožinkovej slávnosti

Cieľom autora bolo poukázať na **toleranciu a zmierenie medzi Maďarmi a Slovákmi** a medzi **spoločenskými vrstvami** (šľachta, inteligencia, ľud). Autor žil v období silnej maďarizácie v Uhorsku, a preto oslavuje vlastenectvo, úctu k jazyku.

Postavy:

Miluša Oriěšková – dcéra učiteľa, vlastenka, hrdo sa hlási k slovenskému národu, ale pozná aj cudzie jazyky. Je vzdelaná, bystrá, sebavedomá, neponižuje sa pred šľachtou, hrá na klavíri. Je spoločníčkou grófkya.

Grófkya Elisa Hrabovská – sirota, od detstva je zasnúbená s barónom Ľudovítom Kostrovickým. Je krásna, milá, láskavá k služobníctvu i k ľudu. Pod vplyvom Miluše hovorí po slovensky a hlási sa k slovenskému pôvodu (v skutočnosti v tom období boli šľachta aj mešťania odnárodnení, hlásili sa k Maďarom)

Barón Ľudovít Kostrovický - snúbenec Elisy, študoval v Budapešti, hlási sa k maďarskému národu, hoci má slovenský pôvod. Inak je priateľský, v citoch úprimný, dáva prednosť láske pred majetkom

Zememerač Rohon – priateľ Ľudovíta, pôvodom Slovák, ale počas štúdií sa pomaďarčil. Pod vplyvom Miluše sa vracia k slovenským koreňom.

Capková – komorná grófkya, namyslená, nesympatická slúžka, drží si odstup od ostatného služobníctva i od ľudu

Dej:

Do kaštieľa grófky prichádza otec Miluše so žiadosťou o príspevok na opravu školy. Grófka sľúbi pomoc. Elisa sa dozvie, že ju má navštíviť jej snúbenec. Obe mladé ženy Elisa i Miluša sa dohodnú na skúške ženícha. Miluša sa bude vydávať za grófku a grófka sa bude vydávať za Milušu.

Prichádzajú barón Ľudovít s priateľom Rohonom. Ešte pred príchodom urobia to isté, čo ženy, zamenia si úlohy. Nepravá grófka ich víta po slovensky, ale oni hovoria maďarsky. Od grófa si vyslúži prezývku panslávka (je to dobové označenie pre národne uvedomelého Slováka).

Nepravá grófka sa páči Rohonovi a vyznáva jej lásku. Miluša sa mu prizná, že ona nie je grófka a zároveň sa aj Rohon prizná k zámene s barónom. Pravá grófka neodhalí ešte svoju identitu. Na dožinkovej slávnosti (to je Ľudová slávnosť po pozbieraní úrody) sa objaví v kroji ako predstaviteľka Ľudu.

Barón je ochotný sa s ňou oženiť aj napriek tomu, že má nízky pôvod. Nakoniec sa všetko vyjasní, každý si nájde toho správneho manžela.